

Säkerhetsdatablad

Enligt 1907/2006/EG, Artikel 31

Datum för utskrift: 03.05.2016

Versionsnummer 2

Omarbetad: 03.05.2016

AVSNITT 1: Namnet på ämnet/blandningen och bolaget/företaget

1.1 Produktbeteckning

Handelsnamn: Osmo Sprayvax

Artikelnummer: 3009 Halkskydd R9; 3012 Vit täckande; 3066 Vit Transparent; 3084 Ofärgad Matt; 3085 Ofärgad Sidenmatt; 3086 Ofärgad Blank

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från
Ämnets användning / tillredningen

Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.

Strykningsmedel
Färg

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad

Tillverkare/leverantör: Osmo Holz und Color GmbH & Co. KG
Affhüppen Esch 12
D-48231 Warendorf

Område där upplysningar kan inhämtas:

Product safety department
Tel.: +49 (0) 251 / 692 - 188
Fax: +49 (0) 251 / 692 - 462
e-mail: helmut.starp@osmo.de

1.4 Telefonnummer för nödsituationer:

112 - begär Giftinformation

AVSNITT 2: Farliga egenskaper

2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen

Klassificering enligt förordning (EG) nr 1272/2008

Flam. Liq. 3 H226 Brandfarlig vätska och ånga.

2.2 Märkningsuppgifter

Märkning enligt förordning (EG) nr 1272/2008

Faropiktogram

Produkten är klassificerad och märkt enligt CLP-förordningen.

GHS02

Signalord

Varning

Faroangivelser

H226 Brandfarlig vätska och ånga.

Skyddsangivelser

Förvaras oåtkomligt för barn.

Ha förpackningen eller etiketten till hands om du måste söka läkarvård.

P210 Får inte utsättas för värme, heta ytor, gnistor, öppen låga eller andra antändningskällor. Rökning förbjuden.

P260 Inandas inte sprej.

P271 Används endast utomhus eller i väl ventilerade utrymmen.

(Fortsättning på sida 2)

Säkerhetsdatablad

Enligt 1907/2006/EG, Artikel 31

Datum för utskrift: 03.05.2016

Versionsnummer 2

Omarbetad: 03.05.2016

Handelsnamn: **Osmo Sprayvax**

(Fortsättning från sida 1)

P280 Använd skyddshandskar / ögonskydd.

P302+P352 VID HUDKONTAKT: Tvätta med mycket vatten och tvål.

P501 Innehållet / behållaren avfallshanteras enligt lokala / regionala / nationella / internationella föreskrifter.

Ytterligare uppgifter:

Sedvanliga försiktighetsåtgärder vid hantering av kemikalier bör iakttas.

Använd alltid skyddsmask vid slipning.

Speciella hänvisningar**beträffande risker för människa och miljö:**

OBS! Innehåller oxiderande oljor vilka kan orsaka självantändning av organiskt material. Lagg därför trasor och andra textilier som varit i kontakt med produkten i vatten – omgående efter avslutad användning.

Ska inte användas tillsammans med lack eller lacklasyr, som innehåller NC (nitrocellulose). Risk för självantändning.

2.3 Andra faror**Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen****PBT:** Ej användbar.**vPvB:** Ej användbar.

AVSNITT 3: Sammansättning/information om beståndsdelar

3.2 Blandningar**Beskrivning:** Blandning bestående av nedan upplistade ämnen med ofarliga tillsatser.**Farliga ingredienser:**

CAS: 64742-48-9 EG-nummer: 918-481-9 Indexnummer: 649-327-00-6 Reg.nr.: 01-2119457273-39	Alifatiska kolväten, C10-C13 ⚠ Asp. Tox. 1, H304	25-50%
CAS: 64742-49-0 EG-nummer: 927-241-2 Indexnummer: 649-328-00-1 Reg.nr.: 01-2119471843-32	Alifatiska kolväten, C9-C10 ⚠ Flam. Liq. 3, H226; ⚠ Asp. Tox. 1, H304; ⚠ STOT SE 3, H336; Aquatic Chronic 3, H412	10-<15%
CAS: 34590-94-8 EINECS: 252-104-2 Reg.nr.: 01-2119450011-60	(2-methoxymethylethoxy)propanol ämne med gemenskapsgränsvärden för exponering på arbetsplatsen	≤2,5%

Ytterligare hänvisningar: De angivna riskfrasernas ordalydelse framgår av avsnitt 16.

AVSNITT 4: Åtgärder vid första hjälpen

4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen**Allmänna hänvisningar:** Se till att berörda personer får frisk luft.

Klädesplagg som förorenats med produkten skall omedelbart avlägnas.

(Fortsättning på sida 3)

Säkerhetsdatablad

Enligt 1907/2006/EG, Artikel 31

Datum för utskrift: 03.05.2016

Versionsnummer 2

Omarbetad: 03.05.2016

Handelsnamn: **Osmo Sprayvax**

(Fortsättning från sida 2)

Vid inandning:	Tillförsel av friskluft, i förekommande fall konstgjord andning, värme. Vid ihållande besvär kontakta läkare.
Vid kontakt med huden:	Vid medvetslöshet lägg och transportera patient stabilt i stabilt sidoläge. Tvätta omedelbart med vatten och tvål och spola därefter noggrant. Om hudirritation kvarstår, kontakta läkare.
Vid kontakt med ögonen:	Spola ögonen öppna i flera minuter under rinnande vatten och kontakta läkare.
Vid förtäring:	Vid förtäring kontakta genast läkare och visa förpackning eller etikett.
4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda	Yrsel Huvudvärk
4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs	Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.

AVSNITT 5: Brandbekämpningsåtgärder

5.1 Släckmedel	
Lämpliga släckningsmedel:	CO ₂ , släckningspulver eller spridd vattenstråle. Större bränder skall bekämpas med spridd vattenstråle eller alkoholbeständigt skum.
Släckningsmedel som är olämpliga av säkerhetsskäl:	Vatten med full stråle
5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra	Vid uppvärmning eller brand - möjlig bildning av giftiga gaser.
5.3 Råd till brandbekämpningspersonal	
Speciell skyddsutrustning:	Använd andningsskyddsutrustning.
Ytterligare uppgifter	Kyl ner utsatta behållare med spridd vattenstråle. Brandrester och förorenat släckningsvatten skall omhändertas enligt myndigheternas föreskrifter.

AVSNITT 6: Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp

6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer	Se till att ventilationen är tillräcklig. Använd skyddsutrustning. Håll oskyddade personer på avstånd. Håll åtslid från antändningskällor.
6.2 Miljöskyddsåtgärder:	Förhindra produkten att tränga ner i avloppsnät/ytvatten/grundvatten.
6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering:	Varmt vatten och rengöringsmedel Sug upp med vätskebindande material (sand, kiselgur, syrabindemedel, universalbindemedel).

(Fortsättning på sida 4)

Säkerhetsdatablad

Enligt 1907/2006/EG, Artikel 31

Datum för utskrift: 03.05.2016

Versionsnummer 2

Omarbetad: 03.05.2016

Handelsnamn: Osmo Sprayvax

(Fortsättning från sida 3)

6.4 Hänvisning till andra avsnitt Information beträffande säker hantering se avsnitt 7.
 Information beträffande personlig skyddsutrustning se avsnitt 8.
 Information beträffande avfallshantering se avsnitt 13.

AVSNITT 7: Hantering och lagring

7.1 Försiktighetsmått för säker hantering

Skydda mot värme och direkt solljus.
 Får endast användas i välventilerade utrymmen.
 Behållaren skall bevaras tätt tillsluten.
 Undvik bildning av aerosol.

Hänvisningar beträffande brand- och explosionsskydd:

Håll åtskild från antändningskällor - rök ej.
 Vidta åtgärder mot elektrostatisk uppladdning.

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Lagring:

Krav på lagerutrymmen och behållare:

Förvaras endast i originalemballage.
 Förvaras svalt.

Hänvisningar beträffande sammanlagring:

Förvaras åtskilt från alkalier (betmedel).
 Förvaras åtskilt från oxiderande och sura ämnen.

Ytterligare uppgifter till lagringsvillkoren:

Förvara behållaren tätt tillsluten.
 Förvaras svalt och torrt i väl tillslutet emballage.

Lagringsklass:

3

7.3 Specifik slutanvändning

Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.

AVSNITT 8: Begränsning av exponeringen/personligt skydd

Ytterligare hänvisningar beträffande utformning av tekniska anläggningar:

Inga övriga uppgifter, se avsnitt 7.

8.1 Kontrollparametrar

Ämnen med yrkeshygieniska gränsvärden som bör övervakas:

64742-48-9 Alifatiska kolväten, C10-C13

NGV (S)	Nivågränsvärde: 1,200 mg/m ³ Källor: EU HSPA
TWA (EU)	Korttidsvärde: 50 mg/m ³ , 290 ppm Nivågränsvärde: 20 mg/m ³ , 116 ppm

(Fortsättning på sida 5)

Säkerhetsdatablad
Enligt 1907/2006/EG, Artikel 31

Datum för utskrift: 03.05.2016

Versionsnummer 2

Omarbetad: 03.05.2016

Handelsnamn: Osmo Sprayvax

(Fortsättning från sida 4)

64742-49-0 Alifatiska kolväten, C9-C10	
TWA (EU) (S)	Korttidsvärde: 1200 mg/m ³ CEFIC-HSPA
34590-94-8 (2-methoxymethylethoxy)propanol	
OEL (S)	Korttidsvärde: 450 mg/m ³ , 75 ppm Nivågränsvärde: 300 mg/m ³ , 50 ppm
IOELV (EU)	Nivågränsvärde: 308 mg/m ³ , 50 ppm Hud

Ytterligare hänvisningar: De vid framställningen gällande listorna har använts som utgångspunkt.

8.2 Begränsning av exponeringen**Personlig skyddsutrustning:****Allmänna skydds- och hygienåtgärder:**

Ät, drick, rök och snusa ej vid hanteringen.
 Förvara inga produktindränkta putstrasor i byxfickorna.
 Tvätta händerna före raster och efter arbetet.
 Undvik inandning av gaser/ångor/aerosoler.
 Undvik kontakt med ögonen och huden.

Andningsskydd:

Erfordras ej vid god rumsventilation.
 Vid kortvarig eller ringa belastning - använd andningsfilterutrustning; vid intensiv resp. längre exponering - använd andningsskyddsutrustning som är oberoende av omgivningsluften.
 Gas-renande andningsskydd EN 14387 typ A (organiska gaser / ångor (kokpunkt > 65 °C)).

Handskydd:

Skyddshandskar
 Val av handskmaterial beaktande penetrationstider, permeationskvoter och degradation.
 Handskar bör bäras så lite som möjligt för att undvika hudproblem.

Handskmaterial**Handskmaterialets****penetreringstid****För permanent kontakt lämpar sig handskar av följande material:**

Nitrilkautschuk
 Exakt penetrationstid fastställs av skyddshandskarnas tillverkare och skall beaktas.

Nitrilkautschuk

Rekommenderad materialtjocklek: ≥ 0,4 mm

För blandning av nedanstående kemikalier bör penetrationstiden uppgå till minst 480 minuter (permeation enligt EN 374 del 3: nivå 6).

För permanent kontakt upp till max. 15 minuter lämpar sig**handskar av följande material:**

Nitrilkautschuk

Ögonskydd:

Tättslutande skyddsglasögon

(Fortsättning på sida 6)

Säkerhetsdatablad
 Enligt 1907/2006/EG, Artikel 31

Datum för utskrift: 03.05.2016

Versionsnummer 2

Omarbetad: 03.05.2016

Handelsnamn: Osmo Sprayvax**Kroppsskydd:**

Arbetskyddsdräkt

(Fortsättning från sida 5)

AVSNITT 9: Fysikaliska och kemiska egenskaper**9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper****Allmänna uppgifter****Utseende:**

Form:	Viskös
Färg:	Enligt produktbeteckning
Lukt:	Mild

Tillståndsändring

Smältpunkt/smältområde:	Ej bestämd.
Kokpunkt / kokområde:	144 °C

Flampunkt: > 30 °C (DIN EN ISO 2719)**Tändtemperatur:** 240 °C**Självantändbarhet:** Produkten är ej självantändande.**Explosionsfara:** Produkten är ej explosionsfarlig, men bildning av explosionsfarliga ångluftblandningar är möjlig.**Explosionsgränser:**

Nedre:	0,6 Vol %
Övre:	7,0 Vol %

Ångtryck vid 20 °C: 10 hPa**Densitet vid 20 °C:** 0,85-1,08 g/cm³ (DIN 51757)**Löslighet i / blandbarhet med****Vatten:** Ej resp. föga blandbar.**Viskositet:**

Dynamisk:	Ej bestämd.
Kinematisk vid 20 °C:	20–35 s (DIN 53211/4mm) >21 mm ² /s (40 °C)

Lösningsmedel-skiljeproov: < 3 % (ADR 2.2.3.1.4 f)**Lösningsmedelhalt:****VOC (EG)** < 500 g/l (VOC-max. = 500 g/l (2010 A/i))**9.2 Annan information**

Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.

(Fortsättning på sida 7)

Säkerhetsdatablad
Enligt 1907/2006/EG, Artikel 31

Datum för utskrift: 03.05.2016

Versionsnummer 2

Omarbetad: 03.05.2016

Handelsnamn: Osmo Sprayvax

(Fortsättning från sida 6)

AVSNITT 10: Stabilitet och reaktivitet

10.1 Reaktivitet	Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.
10.2 Kemisk stabilitet	
Termisk sönderdelning / förhållanden som bör undvikas:	Inget sönderfall vid ändamålsenlig användning.
10.3 Risken för farliga reaktioner	Reagerar med produktfuktade textilier (t.ex. trassel för putsning).
10.4 Förhållanden som ska undvikas	Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.
10.5 Oförenliga material:	Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.
10.6 Farliga sönderdelningsprodukter:	Kolmonoxid och koldioxid Kväveoxider (NOx)
Ytterligare uppgifter:	OBS! Innehåller oxiderande oljor vilka kan orsaka självantändning av organiskt material. Lägg därför trasor och andra textilier som varit i kontakt med produkten i vatten – omgäende efter avslutad användning. Ska inte användas tillsammans med lack eller lacklasyr, som innehåller NC (nitrocellulose). Risk för självantändning.

AVSNITT 11: Toxikologisk information**11.1 Information om de toxikologiska effekterna**

Akut toxicitet Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Klassificeringsrelevanta LD/LC50-värden:**64742-48-9 Alifatiska kolväten, C10-C13**

Oral	LD50	> 5000 mg/kg (råtta) (OECD 401)
Dermal	LD50	> 5000 mg/kg (råtta) (OECD 402)
Inhalativ	LC50 / 4h	21 mg/l (råtta) (OECD 403)

64742-49-0 Alifatiska kolväten, C9-C10

Oral	LD50	>2000 mg/kg (råtta)
Dermal	LD50	>2000 mg/kg (råtta)
Inhalativ	LC50 / 4h	>20 mg/l (råtta)

34590-94-8 (2-methoxymethylethoxy)propanol

Oral	LD50	> 5000 mg/kg (råtta)
Dermal	LD50	> 2000 mg/kg (råtta) 13000 - 14000 mg/kg (rabbit)
Inhalativ	LC50 / 4h	500 mg/l (råtta)

(Fortsättning på sida 8)

Säkerhetsdatablad
Enligt 1907/2006/EG, Artikel 31

Datum för utskrift: 03.05.2016

Versionsnummer 2

Omarbetad: 03.05.2016

Handelsnamn: Osmo Sprayvax

(Fortsättning från sida 7)

LC50 / 72h	0,76 mg/l (senastrum capricornutum)
------------	-------------------------------------

Primär retningseffekt:

Frätande/irriterande på huden Vid längre eller upprepad kontakt med huden kan dermatit (hudinflammation) uppstå p.g.a. lösningsmedlets avfettande verkan.

**Allvarlig ögonskada/
ögonirritation**

Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Luftvägs-/hudsensibilisering

Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

CMR-effekter (cancerframkallande, mutagena och reproduktionstoxiska egenskaper)**Mutagenitet i könsceller**

Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Cancerogenitet

Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Reproduktionstoxicitet

Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Specifik organtoxicitet – enstaka exponering

Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Specifik organtoxicitet – upprepad exponering

Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Fara vid aspiration

Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

AVSNITT 12: Ekologisk information**12.1 Toxicitet****Akvatisk toxicitet:****64742-48-9 Alifatiska kolväten, C10-C13**

EC50 / 48h	> 1000 mg/l (daphnia) (OECD 202)
------------	----------------------------------

EC50/ 72h	> 1000 mg/l (alger) (OECD 201)
-----------	--------------------------------

LC50 / 96h	> 1000 mg/l (fisk) (OECD 203)
------------	-------------------------------

Biolog. Abbaubarkeit	(-) (leicht abbaubar)
----------------------	-----------------------

64742-49-0 Alifatiska kolväten, C9-C10

EC50 / 24h	<130 mg/kg (regnbågsforell)
------------	-----------------------------

	>100 mg/kg (senastrum capricornutum)
--	--------------------------------------

34590-94-8 (2-methoxymethylethoxy)propanol

EC50 / 48h (Statisk)	1919 mg/l (daphnia)
----------------------	---------------------

LC50 / 96h	5,3 mg/l (regnbågsforell)
------------	---------------------------

LC50 / 48h	10,2 mg/l (regnbågsforell)
------------	----------------------------

(Fortsättning på sida 9)

Säkerhetsdatablad

Enligt 1907/2006/EG, Artikel 31

Datum för utskrift: 03.05.2016

Versionsnummer 2

Omarbetad: 03.05.2016

Handelsnamn: Osmo Sprayvax

(Fortsättning från sida 8)

12.2 Persistens och nedbrytbarhet Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.**12.3 Bioackumuleringsförmåga** Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.**12.4 Rörlighet i jord** Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.**Ytterligare ekologiska hänvisningar:****Allmänna hänvisningar:** Vattenföreningssklass 1 (Självutvärdering): liten risk för vattenförening.**12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen****PBT:** Ej användbar.**vPvB:** Ej användbar.**12.6 Andra skadliga effekter** Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.**AVSNITT 13: Avfallshantering****13.1 Avfallsbehandlingsmetoder****Rekommendation:** Får inte deponeras ihop med hushållsavfall. Får inte tömmas i avloppsnätet.**Europeiska avfallskatalogen**

08 01 11*	Färg- och lackavfall som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen
15 01 10*	Förpackningar som innehåller rester av eller som är förorenade av farliga ämnen

Ej rengjorda förpackningar:**Rekommendation:** Avfallshanteras enligt myndigheters föreskrifter.**Rekommenderat****rengöringsmedel:** Testbensin**AVSNITT 14: Transportinformation****14.1 UN-nummer****ADR, IMDG, IATA** UN1263**14.2 Officiell transportbenämning****ADR** 1263 FÄRG**IMDG** PAINT**IATA** Paint**14.3 Faroklass för transport****ADR****Klass** 3 (F1) Brandfarliga vätskor**Etikett** 3**IMDG, IATA****Class** 3 Brandfarliga vätskor**Label** 3

(Fortsättning på sida 10)

Säkerhetsdatablad
 Enligt 1907/2006/EG, Artikel 31

Datum för utskrift: 03.05.2016

Versionsnummer 2

Omarbetad: 03.05.2016

Handelsnamn: Osmo Sprayvax

(Fortsättning från sida 9)

14.4 Förpackningsgrupp ADR, IMDG, IATA	III
14.5 Miljöfaror: Marine pollutant:	Nej
14.6 Särskilda skyddsåtgärder Kemler-tal: EMS-nummer: Stowage Category	Varning: Brandfarliga vätskor 30 F-E, <u>S-E</u> A
14.7 Bulktransport enligt bilaga II till Marpol 73/78 och IBC-koden	Ej användbar.
Transport / ytterligare uppgifter:	
ADR	
Begränsade mängder (LQ)	5L
Reducerade mängder (EQ)	Kod: E1 Högsta nettomängd per innerförpackning: 30 ml Högsta nettomängd per ytterförpackning: 1000 ml
Transportkategori	3
Tunnelrestriktionskod	D/E
IMDG	
Limited quantities (LQ)	5L
Excepted quantities (EQ)	Code: E1 Maximum net quantity per inner packaging: 30 ml Maximum net quantity per outer packaging: 1000 ml
UN "Model Regulation":	UN 1263 FÄRG, 3, III

AVSNITT 15: Gällande föreskrifter

15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

Ingen ytterligare relevant information finns till förfogande.

15.2**Kemikaliesäkerhetsbedömning:**

En kemikaliesäkerhetsbedömning har ej gjorts.

AVSNITT 16: Annan information

Uppgifterna är baserade på våra aktuella kunskaper. De representerar emellertid ingen som helst garanti beträffande produkttegenskaper och utgör ingen grund för ett avtalat rättsförhållande.

Relevanta fraser

H226 Brandfarlig vätska och ånga.

(Fortsättning på sida 11)

Säkerhetsdatablad
Enligt 1907/2006/EG, Artikel 31

Datum för utskrift: 03.05.2016

Versionsnummer 2

Omarbetad: 03.05.2016

Handelsnamn: Osmo Sprayvax

(Fortsättning från sida 10)

H304 Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna.

H336 Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.

H412 Skadliga långtidseffekter för vattenlevande organismer.

Område som utfärdar datablad:

Abteilung Produktsicherheit

Tilltalspartner:

Hr. Dr. Starp

Förkortningar och akronymer:

ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)

IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods

IATA: International Air Transport Association

GHS: Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals

EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances

ELINCS: European List of Notified Chemical Substances

CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)

VOC: Volatile Organic Compounds (USA, EU)

LC50: Lethal concentration, 50 percent

LD50: Lethal dose, 50 percent

PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic

vPvB: very Persistent and very Bioaccumulative

Flam. Liq. 3: Flammable liquids, Hazard Category 3

STOT SE 3: Specific target organ toxicity - Single exposure, Hazard Category 3

Asp. Tox. 1: Aspiration hazard, Hazard Category 1

Aquatic Chronic 3: Hazardous to the aquatic environment - Chronic Hazard, Category 3

*** Data ändrade gentemot
föregående version**

